

Qasja parlamentare ndaj korrupsionit:

Në Shqipëri, ashtu si dhe në demokracitë e tjera kushtetuese, hartimi i legjislacionit ose procesi i ligjvënësjes konsiderohet si një atribut thelbësor i "soveranitetit të Parlamentit", që njihet ndryshe edhe si "supremacia legjislative". Mënyra e miratimit të legjislacionit është e rëndësishme nga pikëpamja e legjitimitetit si të legjislacionit ashtu edhe të vetë legjislativit që e miraton. Aktorët me legjitimitet të fortë kanë një pozicion më të mirë nga i cili mund të luftojnë korrupsionin dhe të gëzojnë besimin e publikut.

Anëtarët e Parlamentit duhet të shmangin vendosjen e tyre në rolin e "noterit" të vullnetit të ekzekutivit. Zgjedhësit duan të shohin deputetët e tyre duke shqyrtuar çdo projekt-ligj para tyre. Gjatë shqyrtimit të projekt-ligjeve në komisionet e Parlamentit (faza e komisioneve) ata duhet të advokojnë për ushtrimin e të drejtës së qytetarëve "për t'u konsultuar, ftuar dhe kërkuar mendimet e ekspertëve, ministrive dhe zyrave përkatëse shtetërore, publikut dhe palëve të tjera të interesuara. Në këtë mënyrë Parlamenti mund të ndikojë në veprimtarinë e ekzekutivit, dhe kështu ekzekutivi do të mësohet të angazhohet dhe të negociojë veprime politike transformuese.

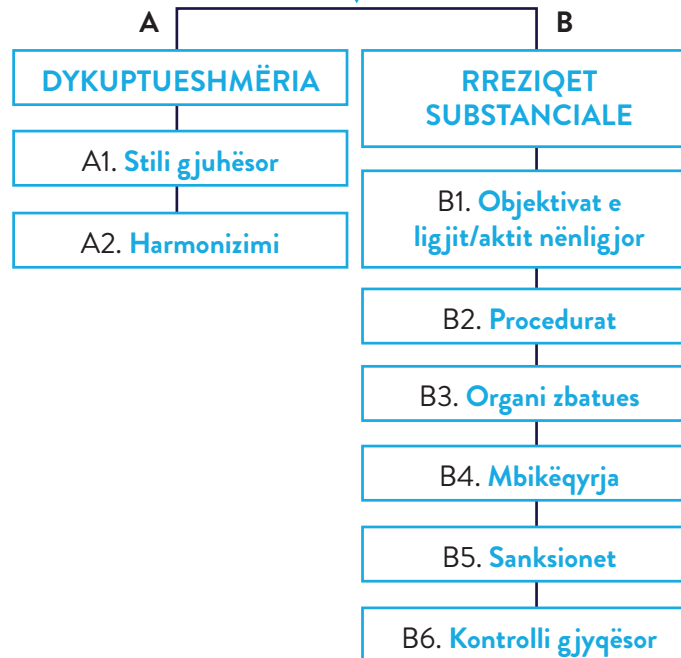
Qëllimi i testimit anti-korrupsion të projekt-akteve ligjore:

- Parandalimi i korrupsionit duke eliminuar faktorët e rrezikut të korrupsionit nga projekt-ligjet;
- Ndërgjegjësimi i autorëve të projekt-ligjeve dhe publikut të gjerë për faktorët e rrezikut dhe rreziqet e korrupsionit të identifikuara në drafte, dhe
- Sigurimi i masave mbrojtëse shtesë për të garantuar që procesi legjislativ avancohet interesat e qytetarëve dhe interesin publik.

Aspektet kryesore për anëtarët e Parlamentit kur shqyrtohet një projekt-ligj:

- kush do të përfitojë më shumë nga zbatimit i ligjit në të ardhmen;
- nëse ka grupe brenda shoqërisë (për shembull, grupe të margjinalizuara) mbi të cilët projekt-ligji do të ketë një ndikim negativ afatgjatë;
  - nëse projekt-ligji përmban dispozita që krijojnë kompetenca diskrecionale për zyrtarët;
- nëse projekt-ligji përmban dispozita dhe terma të paqarta ose abstraktë;
- nëse, në përgjithësi, ligji ofron më pak transparencë dhe llogaridhënie.

Listë kontrolli për vlerësimin e hapësirave për Korrupsion

RIKUPERIMI I ASETEVE TË VJEDHURA NËPËRMJET KORRUPSIONIT

"Rikuperimi i asetëve" është procesi ligjor nëpërmjet të cilit një vend, qeveri dhe/ose qytetarët e saj i rikuperojnë burimet dhe asetet e tjera që janë vjedhur përmes korrupsionit nga një juridiksion tjetër. (Transparency International)

C'kuptomë me rikuperim të aseteve?

Termi “rikuperim i aseteve” nënkupton kthimin ose riatdhesimin e të ardhurave të paligjshme, të ardhura që ndodhen jashtë vendit.

Të ardhurat e paligjshme që janë subjekt i rikuperimit mund të jenë të konfiskuara ose jo.

(Udhëzues për praktikën më të mira të FATF për konfiskimin (Rekomandimet 4 dhe 38) dhe një kuadër për të vazhduar puna për rikuperimin e aseteve).

“Rikuperimi i aseteve” është procesi ligjor nëpërmjet të cilit një vend, qeveri dhe/ose qytetarët e saj i rikuperojnë burimet dhe asetet e tjera që janë vjedhur përmes korrupsionit nga një juridiksion tjetër. (Transparency International)

Shoqëria civile dhe rikuperimi i aseteve

- Një angazhim efektiv kundër korrupsionit kërkon përpjekje jo vetëm nga qeveritë por edhe nga organizatat e shoqërisë civile, sektori privat dhe publiku i gjerë.
- Pa presionin e ushtruar nga grupet e shoqërisë civile, angazhimet e qeverisë kundër korrupsionit mund të mos ecin përpara.
- Pa veprime të koordinuara globale nga një gamë e gjerë e grupeve të shoqërisë civile, Konventa e Kombeve të Bashkuara Kundër Korrupsionit (UNCAC) mund të mos realizojë angazhimet e saj.
- Nevoja për pjesëmarrje të shoqërisë civile dhe rëndësia e aksesit në informacion janë shprehur në nenin 13 të UNCAC: Pjesëmarrja e shoqërisë civile.

“Rikuperimi i aseteve” është procesi ligjor nëpërmjet të cilit një vend, qeveri dhe/ose qytetarët e saj i rikuperojnë burimet dhe asetet e tjera që janë vjedhur përmes korrupsionit nga një juridiksion tjetër.

(Transparency International)

Procesi per Rikthimin e Aseteve të Vjedhura

Grumbullim informacioni të inteligjencës,
Evidenca dhe Gjurmim të Aseteve
(brenda dhe jashtë vendit duke përdorur MLA)

Sigurimi i Aseteve
(brenda dhe jashtë vendit duke përdorur MLA)

Proces Gjyqësor
(për të siguruar dënimin (nëse do të jetë e mundur), konfiskimin, gjobat, dëmshpërblimet dhe/ose kompensimin)

Urdhërat Përmbartimore
(brenda dhe jashtë vendit duke përdorur MLA)

Rikthimi i Aseteve

MLA: Ndihmë e Ndërsjelltë Juridike
FATF: Task Forca e Veprimit Financiar

Dhjetë parimet e vlerësimit efektiv të hapësirave ligjore për korrupsion...

Parimi 1: Fusha e veprimit

Parimi 2: Vendosija e prioriteteve

Parimi 3: Risqet për korrupsion në aktet rregullatore

Parimi 4: Afati kohor

Parimi 5: Institucioni përgjegjës

Parimi 6: Rekomandimet

Parimi 7: Përputhshmëria

Parimi 8: Publiciteti në Internet

Parimi 9: Kuadër më i gjerë për transparencën dhe integritetin

Parimi 10: Trajnimi dhe ndërgjegjësimi i publikut